

Matevž Luzar: filmski scenarist in režiser

»Kaj bi storili, če bi prišlo na vaš elektronski naslov sporočilo oziroma čestitka za nominacijo za oskarja? ... No, mene je zadela kap. Dobil sem namreč takšno sporočilo.«

Tako je 30. aprila letos na svojem blogu zapisal mladi scenarist in režiser Matevž Luzar, potem ko je izvedel, da je njegov diplomski film *Vučko* (2007) eden od petih nominirancev za prestižnega študentskega oskarja. Pred njim je v Sloveniji podoben podvig uspel le Alešu Verbiču leta 1988 za film *Nekoč je bilo*.

Če je v prvem hipu Matevža zadela kap, so ga v naslednjem odkrili slovenski mediji, ki so se seveda ob besedi o oskar morali zdrzniti. Dejstvo pa je, da bi se morali že veliko prej. Matevž je namreč svoj izvrstni gren-

ko-sladki kratki film o osamljenem upokojencu, ki na vse pretege išče sogovornika in ga najde v dveh golobradih mormonih, s katerima nazdravi s pelinkovcem in prepeva o lepota Slovenije, predstavil že v začetku marca. Pred tem je Matevžev prvi igrani film *Prezgodaj dva metra spodaj* (2006), črnokomično pripoved o napačni novici o umirajočem očetu, ki iz tujine pripelje domov robustnega sina z željo, da bi po hitrem postopku pokopal očeta in pobral svojo dediščino, prepotoval ves svet in med kopico mednarodnih nagrad osvojil tudi glavni nagradi na festivalih v Münchnu in Łodzi, dveh izmed največjih in najprestižnejših študentskih tekmovanj, katerih konkurenca in tradicija nedvomno dosegata ali celo presegata študentskega oskarja.

Matevževa pot do rdečih hollywoodskih preprog pa ni bila ravno tako lahka, kot se morda zdi. V prvem poskusu se mu ni uspelo vpisati na AGRFT in je zato dve leti posvetil študiju teologije. A Matevž in Akademija sta kasneje povsem poravnala račune, saj je kar štirikrat zmagal na anonimnem Grossmanovem scenarističnem natečaju v organizaciji AGRFT in bil leta 2003 tudi sprejet na študij filmske in televizijske režije.

Tam je bilo že takoj jasno, da gre za izjemnega scenarista, saj je Matevž že pred študijem sodeloval z Matjažem Ivanišinom, kasneje pa tudi z Martinom Turkom.

Mnogi pa so se z razlogom spraševali, ali se bo ta nadarjeni mladenič uspel razviti v dobrega režiserja. Številnim odločnim scenaristom to namreč ni najbolje uspelo. A Matevž je že z dokumentarnim filmom *Pop* (2005), ki govori o zaporniškem duhovniku Robertu Friškovcu, nakazal, kar je s poznejšimi igranimi deloma še dodatno potrdil – da zna svoje vselej odlično izpisane zgodbe z občutkom prenesti tudi v svet vizualnih podob.

Življenje po oskarju bi moralo Matevžu prinesiti nove izzive tako na scenarističnem kot na režijskem področju. Trenutno sta v zaključni fazi produkcije dva celovečerca. Za mladinski film *Distorzija* (2007)

Miha Hočevarja je v scenarij pretvoril roman Dušana Dima, sodeloval pa je tudi pri nastanku scenarija za najnovejši film

Damjana Kozoleta *Slovenka*. O svojih naslednjih režijskih korakih Matevž govori s rahlo zadržanostjo, a

ne skriva, da se mu v prihodnosti obetajo resnejši projekti. Tega pa bi se morali poleg njega veseliti tudi vsi ljubitelji dobrih filmov.

Iva Krajnc: igralka

Ivo

Krajnc je na gledališko sceno zaneslo že v gimnazijskih letih, ko je odrsko kilometrino nabirala v ptujski ljubiteljski gledališki skupini Teater III. Kljub najstniški igralski vnemi je po končani gimnaziji kolebala med študijem medicine in ljubljansko AGRFT. Odločila se je za medicino, a ji je načrte prekrizala ena sama manjkajoča vpisna točka. Zato pa so jo rade volje sprejeli na AGRFT in Iva je bila kmalu primorana priznati, da je bil zasuk usode namig v pravo smer. Še preden je diplomirala, se je zaposlila v MGL in danes je ena najvidnejših in večkrat nagrajenih članic tega ansambla. Ni trajalo dolgo, da se je znašla tudi pred filmsko kamero. V *Varuhu meje* (2002), drznem prvencu Maje Weiss, se je kot krhka, sramežljiva Simona s kanujem in dvema svobodomiselnima prijateljicama spustila po Kolpi, da bi na poti locirala in ozavestila vse meje in mejice, ki ožijo človekovo zavest. Ta projekt je bil zanjo dragocena izkušnja. Omogočil ji je vpogled v magični svet filma, ki jo je popolnoma zasvojil – film se ji zdi v primerjavi s teatrom veliko bolj subtilen. Na drugi strani filmskega platna pa je gledalce popolnoma zasvojila njena brezčasna, klasična lepota in mehka, prefinjena filmska prezenca. Bilo je več kot očitno, da ima kamera rada tako njeno nevsiljivo igro kot skrivnostno, zadržano lepoto, ki diši po časih, ko so filmu vladale aristokratsko elegantne fatalke tipa Grace Kelly. Vloga Simone ni ostala neopažena in Iva je s Festivala slovenskega filma odnesla vesno za najboljšo igralko ter postala Stopova obetavna igralka leta.

Ni čudno, da jo je opazil tudi Matjaž Klopčič, eden tistih prekaljenih starih mačkov, ki so znali vedno znova dokazati, da imajo dobro oko za žensko filmsko karizmo. V njegovi zgodovinsko-fiktivni sanjariji *Ljubljana je ljubljena* (2005) je odigrala glavno žensko vlogo in nevede ujela zadnjo priložnost za delo z eno največjih legend slovenskega filma. Čeprav je občinstvo film sprejelo precej mlačno, je Ivo soglasno oklicala za novo slovensko filmsko divo. Vloga Marjane ji je poleg tega navrgla tudi nagrado Shooting Star na 56. Berlinalu. Kljub temu je »zvezda v vzponu« ostala trdno na tleh in sprejela celo ponudbo Blaža Kutina za gverilsko nizkoprorračunsko produkcijo srednjemetražca *Nikoli nisva šla v Benetke* (2008), pri kateri so se vsi igralci odpovedali honorarju. Film ji pač še vedno pomeni velik izziv. Kutinov prvenec, v katerem sta z možem in soigralcem Aljošo Ternovškom odigrala mlad par na poti soočenja z izgubo, je bil predstavljen v tekmovalnem programu letošnjega sarajevskega festivala. V istem času pa je Iva v Srbiji že snemala novi film Srđana Karanovića *Besa*, zgodbo o ljubezni med muslimanom in kristjanko, postavljeno na srbski jug. Tokrat ob boku Mikija Manojlovića. Za tako mlado igralko v tako majhni kinematografiji, kot je slovenska, je to kar zavidljiva filmska bera. In ker se za Ivo zares zdi, da nikjer ne zasije bolj kot na filmskem platnu, bi bilo prav, da bi jo lahko gledali še velikokrat.